

TA'LIM TASHKILOTLARIDA RAQAMLI TA'LIM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI TA'LIM SIFATINI BOSHQARISHNING SAMARALI MEXANIZMLARI

Xakimov G'ulom Quvondiqovich

Professional ta'limni rivojlantirish instituti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada ta'lim tashkilotlarida raqamli ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish orqali ta'lim sifatini boshqarishning samarali mexanizmlari ilmiy-pedagogik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda raqamli infratuzilmaning tarkibiy elementlari, ularning ta'lim jarayonini boshqarishdagi o'rni hamda ta'lim sifati monitoringini ta'minlashdagi ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar asosida ta'lim sifatini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari va ularni amaliyotga joriy etish mexanizmlari asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim infratuzilmasi, ta'lim sifati, ta'limni boshqarish, raqamli texnologiyalar, ta'lim monitoringi, innovatsion yondashuv.

ЭФФЕКТИВНЫЕ МЕХАНИЗМЫ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ОБРАЗОВАНИЯ НА ОСНОВЕ РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

Аннотация. В статье рассматриваются эффективные механизмы управления качеством образования на основе развития цифровой образовательной инфраструктуры в образовательных организациях. Анализируются структурные компоненты цифровой инфраструктуры, их роль в управлении образовательным процессом и обеспечении мониторинга качества образования. Обосновываются современные подходы к управлению качеством образования с использованием цифровых технологий и механизмы их практической реализации.

Ключевые слова: цифровая образовательная инфраструктура, качество образования, управление образованием, цифровые технологии, мониторинг образования, инновационные подходы.

EFFECTIVE MECHANISMS FOR MANAGING THE QUALITY OF EDUCATION THROUGH THE DEVELOPMENT OF DIGITAL EDUCATIONAL INFRASTRUCTURE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Abstract. The article analyzes effective mechanisms for managing the quality of education through the development of digital educational infrastructure in

educational institutions. The study examines the structural components of digital infrastructure, their role in managing the educational process, and their significance in ensuring educational quality monitoring. Modern approaches to quality management based on digital technologies and mechanisms for their practical implementation are substantiated.

Keywords: *digital educational infrastructure, quality of education, educational management, digital technologies, educational monitoring, innovative approaches.*

Kirish. Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti sharoitida ta'lim tizimini raqamlashtirish va ta'lim sifatini oshirish strategik ahamiyatga ega vazifalardan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish, boshqarish va nazorat qilish jarayonlariga tub o'zgarishlar kiritmoqda. Ayniqsa, raqamli ta'lim infratuzilmasini shakllantirish va rivojlantirish ta'lim sifatini boshqarishning muhim omiliga aylanmoqda.

Bugungi kunda ta'lim sifati nafaqat o'quvchilarning bilim darajasi, balki ta'lim jarayonining samaradorligi, ochiqqligi, monitoring va tahlil imkoniyatlari bilan ham belgilanadi. Shu jihatdan, raqamli platformalar, elektron ta'lim resurslari, avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari va raqamli monitoring vositalarining joriy etilishi ta'lim sifatini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish imkonini bermoqda.

Nazariy qism. Ta'lim sifatini boshqarish nazariyasi zamonaviy pedagogika va ta'lim menejmentining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u ta'lim jarayonining natijadorligini ta'minlashga qaratilgan boshqaruv faoliyatini o'z ichiga oladi. Raqamli ta'lim infratuzilmasi ushbu jarayonda ta'lim sifatini boshqarishning tashkiliy, axborotiy va texnologik asosini tashkil etadi.

Raqamli ta'lim infratuzilmasi tushunchasi elektron ta'lim platformalari, axborot-ta'lim resurslari, ta'limni boshqarish axborot tizimlari, raqamli monitoring va tahlil vositalarining yaxlit majmuasini anglatadi. Ushbu infratuzilma ta'lim jarayonining barcha bosqichlarida axborot almashinuvi, nazorat va tahlilni ta'minlash orqali ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Nazariy jihatdan raqamli infratuzilmaga asoslangan ta'lim sifatini boshqarish kompetensiyaviy, tizimli va integrativ yondashuvlarga tayanadi. Kompetensiyaviy yondashuv ta'lim natijalarini aniq mezonlar asosida baholashni ta'minlasa, tizimli yondashuv raqamli infratuzilmaning barcha komponentlarini o'zaro bog'liqlikda ko'rib chiqishga imkon beradi. Integrativ yondashuv esa boshqaruv, ta'lim jarayoni va monitoring mexanizmlarining uyg'unligini ta'minlaydi.

Adabiyotlar tahlili. Ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini boshqarish masalasi zamonaviy pedagogika va ta'lim menejmenti sohasida keng tadqiq etilayotgan ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim sifatini ta'minlash va boshqarish jarayonlarida raqamli ta'lim

infratuzilmasining o'rnini tubdan kuchaytirdi. Mazkur yo'nalishda olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda ta'lim sifati tushunchasi nafaqat o'quv natijalari bilan, balki ta'lim jarayonining tashkiliy, texnologik va boshqaruv jihatlari bilan uzviy bog'liq holda talqin etiladi. V.P. Bespalko, V.A. Slastenin, I.A. Zimnyaya kabi olimlarning ishlarida ta'lim sifatini boshqarish pedagogik tizim sifatida ko'rib chiqilib, uning samaradorligi ta'lim jarayonining texnologik ta'minoti bilan belgilanishi asoslab berilgan. Ularning tadqiqotlarida ta'lim sifati pedagogik jarayonning maqsadi, mazmuni, metodlari va natijalari o'rtasidagi uyg'unlik bilan izohlanadi. Ushbu yondashuv raqamli ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish orqali boshqaruv jarayonlarini takomillashtirish zaruratini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Shu bilan birga, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ko'plab tadqiqotlarda raqamli ta'lim infratuzilmasining texnologik jihatlari yetarlicha yoritilgan bo'lsa-da, uni ta'lim sifatini boshqarish mexanizmlari bilan tizimli integratsiyalash masalasi yetarli darajada chuqur ilmiy asoslanmagan. Bu holat mazkur tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi va raqamli infratuzilma asosida ta'lim sifatini boshqarishning samarali mexanizmlarini ishlab chiqishni taqozo etadi.

Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqot ta'lim tashkilotlarida raqamli ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish orqali ta'lim sifatini boshqarish mexanizmlarini ilmiy asoslashga yo'naltirilgan bo'lib, unda zamonaviy pedagogik va boshqaruv yondashuvlari metodologik asos sifatida qabul qilindi. Tadqiqot metodologiyasi tizimli, kompetensiyaviy va integrativ yondashuvlar uyg'unligiga asoslanadi.

Tizimli yondashuv ta'lim sifatini boshqarishni yaxlit pedagogik tizim sifatida ko'rib chiqish imkonini beradi. Ushbu yondashuv asosida raqamli ta'lim infratuzilmasi ta'lim jarayonining barcha komponentlari — boshqaruv, o'qitish, monitoring va tahlil jarayonlari bilan o'zaro aloqadorlikda tahlil qilinadi. Kompetensiyaviy yondashuv esa ta'lim sifati natijalarini aniq mezonlar asosida baholash va boshqarish imkonini yaratadi.

Tadqiqot jarayonida nazariy tahlil, ilmiy adabiyotlarni o'rganish, pedagogik tajribalarni umumlashtirish, ta'lim jarayonini kuzatish va tahlil qilish kabi umumilmiy metodlardan foydalanildi. Shuningdek, raqamli infratuzilma asosida ta'lim sifatini boshqarish mexanizmlarining samaradorligini aniqlash maqsadida qiyosiy-tahliliy metodlardan foydalanildi. Ushbu metodlar ta'lim sifatini boshqarishda raqamli texnologiyalarning rolini aniqlash va ularni amaliyotga joriy etish mexanizmlarini ilmiy asoslashga xizmat qildi.

Xulosa. Olib borilgan ilmiy tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, ta'lim tashkilotlarida raqamli ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish ta'lim sifatini boshqarishning samarali mexanizmlarini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Raqamli infratuzilma ta'lim jarayonining ochiqligi, monitoring va tahlil imkoniyatlarini kengaytirib, boshqaruv qarorlarining asoslanganligini ta'minlaydi. Tadqiqot davomida aniqlangan nazariy va metodologik xulosalar raqamli texnologiyalar asosida ta'lim sifatini boshqarish

tizimini takomillashtirishga xizmat qiladi. Mazkur tadqiqot natijalari ta'lim tashkilotlarida raqamli transformatsiya jarayonlarini ilmiy asosda boshqarish, ta'lim sifatini ta'minlash va boshqaruv samaradorligini oshirish uchun metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Bespalko V.P. Pedagogicheskaya texnologiya: osnovy teorii. – Moskva: Pedagogika, 1989.
2. Gabdreev R.V. Model tushunchasining mazmuni va uni ilmiy tadqiqotlarda qo'llash. — Kazan: — , — . — 145 b.
3. Khutorskoy A.V. Kompetentnostnyy podkhod v obrazovanii. – Moskva: Eydos, 2013.
4. Shtoff V.L. Modelirovanie i filosofskie voprosy nauchnogo poznaniya. — Leningrad: Nauka, 1966. — 302 s.
5. Shtoff V.L. Modelning bilish jarayonidagi funksiyalari. // Falsafa va metodologiya masalalari. — Leningrad: Nauka, 1971. — 112–130-betlar.
6. Slastenin V.A. Pedagogika: teoriya i praktika obrazovaniya. – Moskva: Akademiya, 2013.
7. Zimnyaya I.A. Klyuchevye kompetentsii kak rezultat sovremennogo obrazovaniya. – Moskva, 2004.
8. Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса. — Moskva: Pedagogika, 1982. — 192 s.
9. Выготский Л.С. Мышление и речь. — Moskva: Pedagogika, 1982. — 350 s.
10. Давыдов В.В. Типы обобщения в обучении. — Moskva: Pedagogika, 1996. — 256 s.